ΕΤΟΣ Α΄. Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 4 Ἰουνίου 1911 ΑΡΙΘ. 23.

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θ΄. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

(Ι΄. 32—38 καὶ ΙΘ΄. 27—30)

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ Μαθηταῖς· Πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι, τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

Συμφωνίαν ῥητὴν καὶ καθαράν, ἀλλὰ καὶ λογικὴν καὶ δικαίαν, κάμνει μαζί μας σήμερον ὁ θεῖος Λυτρωτὴς εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἠκούσατε. Κατὰ τὴν συμφωνίαν ταύτην, ἡμεῖς ἀναλαμβάνομεν τὴν ὑποχρέωσιν, πρῶτον, νὰ ἔχωμεν εἰς αὐτὸν πίστιν τόσῳ θερμήν, ὥστε νὰ διακηρύττωμεν αὐτὴν παρρησίᾳ καὶ μὲ λόγον καὶ μὲ ἔργον, νὰ ὁμολογῶμεν αὐτὴν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· δεύτερον, νὰ ἔχωμεν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην τόσῳ πολλὴν καὶ μεγάλην, ὥστε μήτε τοὺς γονεῖς, μήτε τὰ τέκνα, μήτε τοὺς ἀδελφούς μας ν' ἀγαπῶμεν περισσότερον ἀπὸ αὐτόν· καὶ τρίτον νὰ νεκρώσωμεν τὰς κοσμικάς μας ἐπιθυμίας καὶ ὀρέξεις, νὰ ἄρωμεν τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ νὰ ὑπακούωμεν εἰς τὸ ἅγιόν του θέλημα, νὰ τὸν ἀκολουθῶμεν. Καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν, ἐὰν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι φυλάξωμεν τὸ ἀπὸ μέρους μας τὴν συμφωνίαν ταύτην, νὰ μᾶς δώσῃ τὴν αἰώνιον δόξαν καὶ ὑψίστην τιμὴν νὰ μᾶς ἀνακηρύξῃ γνησίους καὶ ἀληθεῖς ὀπαδούς του, ἀξίους μαθητάς του, νὰ μᾶς ὁμολογήσῃ ἔμπροσθεν τοῦ Οὐρανίου Πατρός. Τί ἀπομένει; Νὰ τηρήσωμεν ἡμεῖς τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας, διὰ νὰ τηρήσῃ καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν τὴν ὑπόσχεσίν του, ἀπαράλλακτα καθὼς γίνεται εἰς τὰ συμβόλαια, τὰ ὁποῖα κάμνομεν μεταξύ μας οἱ ἄνθρωποι, κατὰ τὰ ὁποῖα δὲν δικαιοῦται ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν ἄλλον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας, ἐὰν δὲν τηρήσῃ αὐτὸς πρῶτος τοὺς ἀναγραφομένους εἰς αὐτὰ ὅρους. Καὶ ἡ συμφωνία αὕτη, τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε καὶ δικαία καὶ λογική, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐπωφελὴς καὶ συμφέρουσα. Εἶνε δικαία, διότι εἶνε μικρὰ πολὺ μικρὰ ἀπαίτησις τοῦ Δημιουργοῦ ἀπέναντι τῶν πολλῶν, τῶν ἀπείρων, τῶν καθημερινῶν εὐεργετημάτων, τὰ ὁποῖα ἄφθονα μᾶς δίδει. Εἶνε δικαία, ὅσῳ εἶνε δίκαιον ν' ἀνταποδίδῃ πᾶς ἄνθρωπος κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών του τὴν εὐεργεσίαν εἰς τὸν εὐεργέτην του καὶ μὲ ἔργα καὶ μὲ λόγους. Εἶνε δικαία ἐφ' ὅσον ἀπευθύνεται εἰς ἀνθρώπους, ἔχοντας λογικὴν ψυχήν, καὶ μὴ θέλοντας νὰ φαίνωνται κατώτεροι πολὺ κατώτεροι τῶν ἀλόγων ζώων, τὰ ὁποῖα πολυτρόπως ἀποδεικνύουν τὴν εὐγνωμοσύνην των εἰς τὸν ἄνθρωπον. Εἶνε λογική, διότι εἶνε ἀδύνατον, ἀπολύτως ἀδύνατον, νὰ ὑπάρχῃ εἰς ἕνα ἄνθρωπον ἐσωτερικὸν αἴσθημα, εἴτε καλὸν εἴτε κακὸν καὶ νὰ μὴ τὸ ἐξωτερικεύσῃ, νὰ μὴ τὸ φανερώσῃ εἴτε εἰς τοὺς λόγους του εἴτε εἰς τὰ ἔργα του. Εἶνε λογική, διότι ἡ πίστις αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, ὡς καὶ ἡ ἀγάπη, εἶνε πράγματα ἀφῃρημένα, δὲν φαίνονται· γίνονται δὲ συγκεκριμμένα, φαίνονται, καὶ ἀποδεικνύονται ὅταν ἀποκρυσταλλωθοῦν εἰς λόγους καὶ ἔργα, πρὸ πάντων ἔργα. Εἶνε λογικὴ διότι τὸ στόμα λέγει, καὶ αἱ χεῖρες κάμνουν, ὅ,τι διατάξει ὁ νοῦς· ὁ δὲ νοῦς λαμβάνει τὰς ἀποφάσεις του ἀπὸ τὴν θέλησιν, ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν, ἀπὸ τὸ αἴσθημα τῆς καρδίας· ὥστε ὅ,τι αἰσθάνεται ἡ καρδία, τὸ ὁμολογεῖ τὸ στόμα καὶ ἡ πρᾶξις· καὶ ὅ,τι δὲν αἰσθάνεται ἡ καρδία δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκδηλωθῇ εἴτε μὲ λόγον εἴτε μὲ ἔργον· «ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα (Λουκ. ϛ'. 45). Δικαία λοιπὸν ἡ ἀπαίτησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ ὁμολογῶμεν παρρησίᾳ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον τὴν θερμήν μας πίστιν εἰς αὐτὸν καὶ μὲ λόγους, ἀποφεύγοντες τὸ ψεῦδος, τὴν συκοφαντίαν, τὴν ψευδορκίαν, τὴν βλασφημίαν καὶ μὲ ἔργα, ἀπέχοντες ἀπὸ τοὺς φόνους, τὰς κλοπάς,

τὰς ἐκδικήσεις, τὰς ἀδικίας, ὑπακούοντες εἰς τὸ ἅγιόν του θέλημα, ἐκκλίνοντες ἀπὸ τοῦ κακοῦ καὶ ποιοῦντες ἀγαθόν, δικαία διότι στηρίζεται ἐπὶ τῶν φανερῶν εὐεργεσιῶν τὰς ὁποίας παρέχει πάντοτε εἰς τὸν ἄνθρωπον. Λογικὴ δέ, διότι στηρίζεται ἐπὶ τῆς φυσικῆς κατασκευῆς, ἐπὶ τῆς ψυχολογικῆς κατασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία ἐπιβάλλει τὴν ἐξωτερίκευσιν τῶν ἐσωτερικῶν αἰσθημάτων.

Ἀλλὰ εἴπομεν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὅτι εἶνε καὶ ἐπωφελὴς καὶ συμφέρουσα εἰς ἡμᾶς, ἐὰν τὴν φυλάξωμεν. Καὶ τοῦτο ἠμποροῦμεν νὰ τὸ ἐννοήσωμεν, ἐὰν σκεφθῶμεν πρῶτον ποῖος εἶνε ἐκεῖνος, μὲ τὸν ὁποῖον κάμνομεν τὴν συμφωνίαν, καὶ δεύτερον ποίαν ἀξίαν ἔχουν τὰ ἀνταλλάγματα τῆς συμφωνίας ταύτης.

Καὶ ἐκεῖνος μέν, μὲ τὸν ὁποῖον κάμνομεν τὴν συμφωνίαν, εἶνε ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶνε ὁ πανάγαθος καὶ ἐπομένως θέλει τὸ ἀγαθόν, ὁ ὁποῖος εἶνε παντοδύναμος καὶ κατὰ συνέπειαν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ τὰ πάντα, ὁ ὁποῖος εἶνε αἰώνιος καὶ ἀναλλοίωτος καὶ δὲν ἀλλάσσει οὔτε θέλησιν οὔτε δύναμιν, ἀλλὰ ὅ,τι ἦτο χθὲς εἶνε καὶ σήμερον καὶ θὰ εἶνε καὶ αὔριον καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας, ὁ ὁποῖος δὲν ἀπατᾷ, ἀλλ᾽ ὅ,τι εἶπε καὶ ὑπεσχέθη τὸ ἐκτελεῖ, ὁ ὁποῖος δὲν εὑρίσκει προφάσεις, καθὼς κάμνομεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, διὰ ν᾽ ἀποφύγῃ τὴν ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβεν, ὁ ὁποῖος μᾶς διαβεβαιοῖ διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου ὅτι «τὸ ῥῆμα, ὃ ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου, οὐ μὴ ἀποστραφῇ πρός με κενόν, ἕως ἂν τελεσθῇ πάντα ὅσα ἂν ἠθέλησα (Ἡσ. ΝΕ΄. 11). Τοιοῦτος εἶνε ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος κάμνει τὴν συμφωνίαν αὐτὴν μὲ ἡμᾶς καὶ δὲν δικαιούμεθα οὐδὲ νὰ ὑποψιασθῶμεν κἂν ὅτι δὲν θὰ τὴν ἐκτελέσῃ. Τί δὲ εἶνε τὰ ἀνταλλάγματα, τὰ ὁποῖα θὰ μᾶς δώσῃ, ἐὰν φυλάξωμεν ἡμεῖς τὰς ὑποχρεώσεις μας; Ποίαν ἆρά γε ἀξίαν ἔχουν; Τὰ ἀνταλλάγματα τὰ «ὁποῖα ὁ Θεὸς ἡτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν» εἶνε τοιαῦτα, εἶνε τόσῳ μεγάλα καὶ ἀνεκτίμητα, «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη» (Α΄. Κορινθ. Β΄. 9), ὥστε εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον εἰς τὸν ἀνθρώπινον νοῦν, ὄχι νὰ τὰ ἐκτιμήσῃ καὶ νὰ ὑπολογίσῃ τὴν ἀξίαν των, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὴν παραμικρὰν ἔννοιαν αὐτῶν νὰ συλλάβῃ. Καὶ πραγματικῶς, ποίαν μεγαλυτέραν, ποίαν ὑψηλοτέραν τιμὴν καὶ εὐτυχίαν, ποίαν πλέον ἄφθαστον δόξαν δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ὀνειρευθῇ ὅτι θὰ ἀποκτήσῃ, ἀπὸ τοῦ ν᾽ ἀνακηρυχθῇ ὑπ᾽ αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ Πατρός, ἐνώπιον τῶν ἁγίων Ἀγγέλων εἰς τὸν οὐρανόν, πιστός, εἰλικρινής, ἄξιος μαθητής του; Ἡμεῖς λογαριάζομεν τοὺς ἑαυτούς μας εὐτυχεῖς καὶ ἐνδόξους, ὅταν, ἡ Ἐκκλησία, ἡ Πολιτεία, ὁ λαὸς μᾶς περιβάλλει μὲ μίαν ὑψηλὴν θέσιν, μὲ ἓν ὑψηλὸν ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀνθρώπινον καὶ ἐπομένως ὄχι σταθερὸν καὶ μόνιμον, τὸ ὁποῖον εἶνε ἐγκόσμιον καὶ ὄχι διαρκὲς καὶ οὐράνιον. Ἡμεῖς φουσκόνομεν καὶ ὑπερηφανευόμεθα, ὅταν οἱ ἄνθρωποι, εἴτε ἀπὸ συμφέρον εἴτε ἀπὸ κολακείαν, εἴτε ἀπὸ εἰρωνείαν, εἴτε καὶ ἀπὸ ἀληθῆ ἐκτίμησιν μᾶς ἐπαινοῦν, μᾶς ἐκθειάζουν, λέγοντες ὅτι ἐπαξίως κατελάβομεν ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν θέσιν, ὅτι εἴμεθα ἄξιοι τοῦ ἀξιώματός μας. Ἡμεῖς δῆλα δὴ οἱ ἄνθρωποι θεωροῦμεν εὐτυχίαν, μεγαλεῖον, δόξαν, χαράν, νὰ ἐγκωμιαζώμεθα, νὰ ἀνακηρυττώμεθα ἄξιοι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι συνήθως κάμνουν

τοῦτο ἀπὸ ὀπισθοβουλίαν. Καὶ ὅταν ἀνακηρυττώμεθα ἄξιοι μαθηταὶ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐν λόγοις καὶ ἔργοις καθαρότης τοῦ ἐπὶ γῆς βίου μας ἀναλάμψῃ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἀνακηρυττώμεθα ὑπ᾽ αὐτοῦ τοῦ ἀλανθάστου Θεοῦ καὶ μάλιστα μετὰ τόσης πανηγυρικῆς τιμῆς καὶ δόξης, ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ Πατρός, ὅταν μᾶς δίδωνται τοιαῦτα ἀνταλλάγματα ὑψηλά, πνευματικά, οὐράνια, ἄφθαρτα, ἀληθῆ καὶ αἰώνια, ἆρά γε δὲν εἴμεθα δικαιολογημένοι νὰ τὰ θεωρῶμεν ὡς ὑψίστην εὐτυχίαν μας; Ἆρά γε δὲν μᾶς ἐπιβάλλει τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον μας νὰ ἐπιδιώκωμεν πάσῃ δυνάμει τὴν ἀπόκτησιν αὐτῶν, ἐκπληροῦντες ἕκαστος τὴν ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐπιβάλλει ἡ συμφωνία τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, πιστεύοντες εἰς τὸν Κύριον, ὁμολογοῦντες τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ἀγαπῶντες αὐτὸν καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν σωτήριον διδασκαλίαν του καὶ οὐχὶ τὰς γαιώδεις καὶ ἀπατηλὰς ἐπιθυμίας μας, αἵτινες θὰ μᾶς ὑστερήσωσι καὶ τῆς ἀληθοῦς εὐτυχίας μας ἐν τῇ προσκαίρῳ ταύτῃ ζωῇ, καὶ θὰ μᾶς ἀποκλείσωσι καὶ τοῦ πανηγυρικοῦ ἐπαίνου τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ θὰ μᾶς ὑστερήσωσι τοσούτων αἰωνίων ἀγαθῶν «ἃ ὁ Θεὸς ἡτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν»;

ΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΤΡΙΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

Β΄.

«***Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου***
τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ.

Εἰς τὴν προηγουμένην ὁμιλίαν κατέδειξα ὅτι ἡ Τρίτη Ἐντολὴ ἐπιβάλλει ἡμῖν νὰ τιμῶμεν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι ὁ πρῶτος τρόπος τοῦ τιμᾶν τὸ μέγα καὶ φοβερὸν τοῦ Θεοῦ ὄνομα εἶναι τὸ νὰ ὑμνολογῶμεν καὶ δοξολογῶμεν ἀπαύστως τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς Αὐτοῦ Ὄνομα. Σήμερον θὰ καταδείξω τὸν δεύτερον τρόπον τοῦ τιμᾶν τὸ προσκυνητὸν τοῦ Θεοῦ Ὄνομα, ὅστις εἶναι τὸ εὐλογεῖν καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν καὶ ἐν ταῖς εὐτυχίαις καὶ ἐν ταῖς συμφοραῖς ἡμῶν.

Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὀφείλομεν νὰ εὐλογῶμεν καὶ δοξάζωμεν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν καὶ ἐν παντὶ καιρῷ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ. Ὀφείλομεν νὰ εὐλογῶμεν Αὐτὸ καὶ ὅταν εὐτυχῶμεν καὶ ὅταν περιπίπτωμεν εἰς ἀτυχήματα, καὶ ὅταν ἀπολαύωμεν τῶν ἀγαθῶν τῆς ὑγιείας καὶ εὐεξίας καὶ ὅταν πίπτωμεν ἀσθενεῖς *ἐπὶ κλίνης ὀδυνηρᾶς* καὶ κατατρυχώμεθα ὑπὸ χρονίων νοσημάτων ἐπὶ στρωμνῆς κακώσεως, καὶ ὅταν πλουτῶμεν καὶ εὐημερῶμεν καὶ ὅταν πεινῶμεν καὶ γυμνητεύωμεν, καὶ ὅταν καθή-

μεθα ἐπὶ θρόνου δόξης καὶ τιμῶν καὶ ὅταν διωκώμεθα καὶ πλάνητες καὶ ἐν ἐξορίαις διάγομεν βίον σκληρὸν καὶ πολυδάκρυτον. Εὐλογοῦμεν δὲ τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ καθ' ὅλας ταύτας τὰς περιστάσεις τοῦ ἡμετέρου βίου, ὅταν ἀπονέμωμεν Αὐτῷ τὴν ὀφειλομένην προσκύνησιν καὶ λατρείαν, ὅταν ὑποτασσώμεθα εἰς τὸν θεῖον αὐτοῦ Νόμον, ὅταν ὑποκύπτωμεν ἀγογγύστως εἰς τὰς ἀνεξιχνιάστους βουλὰς τῆς θείας αὐτοῦ Προνοίας, ὅταν πάσας τὰς ἐλπίδας ἡμῶν ἀνατιθέμεθα εἰς τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος, ὅταν ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον ἡμῶν, ὅταν συμπάσχωμεν μετὰ τῶν πασχόντων καὶ βοηθῶμεν αὐτούς, ὅταν ἀγωνιζώμεθα ἵνα κατορθώσωμεν πᾶσαν ἀρετήν.

Ὁ χριστιανὸς ὁ τιμῶν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἀληθῶς, οὗτος εὐλογεῖ καὶ δοξάζει τὸν Θεὸν ἐν οἱᾳδήποτε καταστάσει καὶ ἂν εὑρίσκηται, καὶ οὐδέποτε ἀπομακρύνεται ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως καὶ ἐλπίδος. Λατρεύει τὴν χεῖρα, ἥτις πλήττει αὐτόν, καθὼς καὶ τὴν χεῖρα ἥτις πληροῖ αὐτὸν ἀγαθῶν. Εὐλογεῖ τὸν Θεόν, ὅταν ἐπιδαψιλεύῃ αὐτῷ τὴν εὐτυχίαν, καθὼς καὶ ὅταν ὑποβάλλῃ αὐτὸν εἰς δοκιμασίας καὶ στερήσεις, ὅταν χορηγῇ αὐτῷ τὰ ἀγαθὰ καὶ ὅταν ἀφαιρῇ ταῦτα ἀπ' αὐτοῦ.

Ὁ Κύριος, ἔλεγεν ὁ Ἰώβ, ἐχαρίσατό μοι ὑγείαν καὶ εὐρωστίαν σώματος ἀξιοζήλευτον, πλούτη ἄπειρα, οἰκογένειαν εὐτυχῆ, θέσιν κοινωνικὴν ὑπέροχον. Ἀλλ' ἡ εὐδαιμονία μου αὕτη ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἀπώλετο. Τὰ πλούτη καὶ τὰ ἀγαθά μου διηρπάγησαν, τὰ τέκνα μου κατῆλθον εἰς τὸν τάφον, ἡ δόξα μου ἐξηφανίσθη, τὸ σῶμά μου καταβιβρώσκεται ὑπὸ πληγῶν ὀδυνηρῶν, κατήντησα φοβερὸν θέαμα εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων, οἱ φίλοι μου ὄχι μόνον περιφρονοῦσί με, ἀλλὰ καὶ ὑποπτεύουσιν ὅτι εἶμαι ἄξιος τῆς τοιαύτης δυστυχίας καὶ τοῦ ἐξευτελισμοῦ, διότι δῆθεν ἔχω παροργίσει τὸν Θεὸν διὰ τῶν ἁμαρτιῶν μου, ἡ σύζυγός μου, τὸ μόνον πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ μὲ παραμυθήσῃ, καὶ μετὰ τοῦ ὁποίου συνδέομαι διὰ δεσμῶν τρυφερῶν καὶ ἀδιαρρήκτων, ἐμπαίζει τὴν ὑπομονὴν καὶ ἐγκαρτέρησίν μου καὶ παροτρύνει με εἰς τὸ νὰ βλασφημήσω τὸ ὄνομα τοῦ Ὑψίστου. Ἀλλ' οὐδέποτε θὰ παύσω εὐλογῶν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου, διότι οὗτος ἐχορήγησέ μοι τὰ ἀγαθά, τὴν ὑγείαν, τὰς τιμάς, τὴν δόξαν, τὰ πλούτη, τὰ τέκνα, οὗτος καὶ μὲ ἀπεστέρησε τούτων ἁπάντων. Εἴη τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα εὐλογημένον. «*Ὁ Κύριος ἔδωκεν, » ὁ Κύριος ἀφείλετο. Ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο. Εἴη τὸ » ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον*».

Παρατηρήσατε, χριστιανοί μου, ὁ Ἰὼβ δὲν λέγει, ὁ Κύριος ἔδωκέ μοι τὰ ἀγαθά, ὁ δὲ Διάβολος ἀφείλετο ταῦτα.—Ὁ δίκαιος καὶ εὐσεβὴς ἄνθρωπος γινώσκει, ὅτι οὐδὲν λαμβάνει χώραν χωρὶς τὴν παραχώρησιν τοῦ Θεοῦ, γινώσκει ὅτι ὁ Θεὸς πολλάκις μεταχειρίζεται τοὺς πονηροὺς καὶ κακεντρεχεῖς ἀνθρώπους πρὸς δοκιμασίαν τῶν δούλων αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰὼβ οὐδόλως παραπονεῖται διὰ τὴν πονηρίαν καὶ μοχθηρίαν τοῦ Διαβόλου, ἀλλ' ἐμμένει πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Θεὸν καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν μεγάλων αὐτοῦ συμφορῶν, καθὼς καὶ καθ' ὃν χρόνον ἀπήλαυε τῶν ἀγαθῶν καὶ διέπλεε τὸ πέλαγος τῆς εὐτυχίας. Ἐπιδείκνυται κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις τὴν αὐτὴν πρὸς τὸν Θεὸν εὐσέβειαν, τὸν αὐτὸν ζῆλον, τὴν αὐτὴν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν. Ἀνα-

γνωρίζει τὸν Θεὸν ἐξίσου δίκαιον ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιπτώσεσιν, ἐξίσου ἄξιον ἀγάπης καὶ λατρείας. Πόσον ὡραῖον, πόσον ἐποικοδομητικὸν εἶναι νὰ ἀκούῃ τις τὸ ἔνδοξον τοῦτο θῦμα τῶν ἀτυχιῶν καὶ συμφορῶν νὰ ἀναφωνῇ ἐν τῷ μέσῳ τῆς φοβερᾶς αὐτοῦ δυστυχίας καὶ τῶν ἀλγηδόνων τῶν πληγῶν αὐτοῦ, —«Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον!».

Ἀλλ' ἡμεῖς οἱ σημερινοὶ Χριστιανοί, τιμῶμεν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, εὐλογοῦμεν αὐτό, ὅπως ἔπραττεν ὁ δίκαιος Ἰώβ ; Εἴμεθα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀληθινῶν δικαίων, τῶν πράγματι εὐσεβῶν χριστιανῶν, τοὺς ὁποίους οὔτε ἡ εὐτυχία, οὔτε τὰ δυστυχήματα καὶ αἱ συμφοραὶ ἀπομακρύνουσιν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ; Ἀλλοίμονον! πόσας ἁμαρτίας δὲν διαπράττομεν καὶ οἱ εὐτυχοῦντες καὶ οἱ ἀτυχοῦντες χριστιανοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου; Πόσον εὐκόλως καὶ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ δεύτεροι καταπατοῦμεν τὴν Τρίτην ταύτην τοῦ Θεοῦ ἐντολήν!

Οἱ χριστιανοὶ οἱ εὐτυχοῦντες, οἱ ἀπολαύοντες τῶν ἀγαθῶν τῆς ὑγιείας, οἱ διάγοντες τὸν βίον ἐν πλούτῳ καὶ ἀνέσει, λέγουσί ποτε τὸ τοῦ Ἰὼβ, «ὁ Κύριος ἔδωκέ μοι τὰ ἀγαθά ;» Οἱ δυστυχοῦντες ἀφ' ἑτέρου λέγουσί ποτε, «ὁ Κύριος ἀπεστέρησέ με τῶν ἀγαθῶν, ἵνα δοκιμάσῃ τὴν πίστιν καὶ εὐσέβειάν μου, *ὁ Κύριος ἀφείλετο ;*» Δὲν εἶναι ἀτυχῶς τοιαύτη ἡ γλῶσσα τῶν σημερινῶν χριστιανῶν. Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ ἀτιμάζουσι καὶ ἐξυβρίζουσι τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ ἀλαζονείαν αὐτῶν ἢ μὲ τοὺς γογγυσμούς, τὰς βλασφημίας καὶ τὴν ἀποθάρρυνσιν αὐτῶν.

Ἀκούσατε τοὺς εὐτυχεῖς τοῦ αἰῶνος τούτου, τοὺς ἀπολαύοντας τῆς σωματικῆς ὑγείας καὶ εὐεξίας, τοὺς ἐπιτυγχάνοντας καὶ εὐδοκιμοῦντας ἐν ταῖς ἐπιχειρήσεσιν αὐτῶν. Ἡ εὐφυΐα, ἡ ἱκανότης, ἡ ἐπιτηδειότης ἡμῶν λέγομεν, εἶναι τὰ χορηγοῦντα ἡμῖν τὴν εὐδαιμονίαν, ἧς ἀπολαύομεν.— Εἴμεθα ἄξιοι τῶν ὅσων ἀπολαύομεν. Ὁ Θεὸς οὐδὲν ἐχορήγησεν ἡμῖν· οὐδὲν ὀφείλομεν εἰς τὸν Θεόν, διότι δὲν εἶναι ὁ Θεὸς ἡ πρώτη αἰτία, ἡ πηγὴ τῆς εὐδαιμονίας ἡμῶν! Τοιαύτη ἡ γλῶσσα τῶν σημερινῶν πλουσίων. Ἀλλὰ διὰ τῆς γλώσσης καὶ συμπεριφορᾶς των ταύτης ἀρνοῦνται τὴν πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὀφειλομένην εὐχαριστίαν, καταπατοῦσι τὴν τρίτην τοῦ Θεοῦ ἐντολήν. Τοὐναντίον ὁ δίκαιος καὶ εὐσεβὴς χριστιανὸς πανταχοῦ ἐν τῇ εὐδοκιμήσει αὐτοῦ διαβλέπει τὸν δάκτυλον τῆς θείας προνοίας. Πρώτην αἰτίαν καὶ πηγὴν τῆς εὐτυχίας του, τῆς ὑγιείας, τοῦ μεγαλείου, τῆς δόξης, τοῦ πλούτου, τῶν ἐπιγείων ἐν γένει ἀγαθῶν του, θεωρεῖ καὶ ἀναγνωρίζει τὸν Θεόν, ὁμολογεῖ καὶ κηρύττει τοῦτο πανηγυρικῶς καὶ δοξάζει τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα.

Ἀλλ' ἐξετάσωμεν καὶ τὴν διαγωγὴν τῶν πτωχῶν, τῶν τεθλιμμένων καὶ πάντων ἐν γένει ἐκείνων, ὅσοι ζῶσι ζωὴν δυστυχισμένην· ποίαν ἰδέαν ἔχουσιν οὗτοι περὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν καταστάσεως ; εἰς τίνα ἀποδίδουσι τὰς ἀτυχίας καὶ τὰ δεινὰ αὐτῶν ; Πάντοτε εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐλύπησαν, περιεφρόνησαν, ἔβλαψαν, ἐζημίωσαν, κατεδίωξαν, οὐδέποτε δὲ εἰς ἀρχικήν τινα αἰτίαν, εἰς τὰς ἀνεξιχνιάστους πατρικὰς τοῦ Θεοῦ βουλάς, ὅστις μεταχειρίζεται τοὺς ἐχθρικῶς πρὸς ἡμᾶς διακειμένους διὰ νὰ δοκιμάσῃ καὶ σώσῃ ἡμᾶς διὰ τῆς ὁδοῦ τῶν θλίψεων, καθόσον ἐν τῇ σταθερᾷ καὶ ἀμεταπτώτῳ εὐδαιμονίᾳ θὰ διετρέχομεν τὸν κίνδυνον τῆς

ψυχικῆς ἡμῶν ἀπωλείας. Ναί, χριστιανοί μου, αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα βλέπομεν καθ᾿ ἑκάστην ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ κόσμου τούτου. Ἀφ᾿ ἑνὸς βλέπομεν πλῆθος ἄπειρον δυστυχούντων, οἱ ὁποῖοι στενάζουσι, παραπονοῦνται, γογγύζουσιν, ἀπελπίζονται ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ ἄλγους καὶ τῆς ὀδύνης, ἀφ᾿ ἑτέρου βλέπομεν ἀσέβειαν πρὸς τὸ πανάγιον τοῦ Θεοῦ ὄνομα. Διατί τοῦτο; διότι οἱ πάσχοντες δὲν διανοίγουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν νὰ ἴδωσιν ὅτι οἱ νομιζόμενοι ἐχθροὶ καὶ διῶκται εἶναι ὄργανα τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται ὁ Θεὸς πρὸς τιμωρίαν διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἢ ὅπως ἐπιστρέψῃ τούτους πρὸς ἑαυτόν, καὶ διότι δὲν ὑποκύπτουσι μετὰ σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας πρὸς τὰς ἀνεξερευνήτους βουλὰς τοῦ Θεοῦ ἐπιτρέποντος τὰς δοκιμασίας ταύτας πρὸς καθαρισμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν καὶ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν αὐτῶν.

Διατί ὁ Δαυῒδ καὶ ὁ Ἰὼβ μένουσιν ἀκλόνητοι καὶ ἀσάλευτοι εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν αὐτῶν, καὶ εὐλογοῦσι τὸ πανάγιον τοῦ Θεοῦ ὄνομα ὅταν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν κατήνεγκαν κατ᾿ αὐτῶν τὰ φοβερὰ ἐκεῖνα πλήγματα τῶν διωγμῶν καὶ συμφορῶν; Διότι ἐθεώρουν τοὺς διώκοντας αὐτοὺς ὡς ὄργανα τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθη ὁ Θεὸς πρὸς δοκιμασίαν αὐτῶν. Ὁ Ἰὼβ προσκυνεῖ τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ δυστυχίᾳ του, καὶ ἐπειδὴ εἶναι πεπεισμένος, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε τὴν φοβερὰν ἐκείνην μεταβολὴν καὶ ἀλλοίωσιν τῆς καταστάσεώς του εὐλογεῖ τὸ εὐλογητὸν καὶ προσκυνητὸν ὄνομα αὐτοῦ.

Τὴν ἰδίαν διαγωγὴν ἐπεδείξατο καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυῒδ ὅταν ἐπετέθη κατ᾿αὐτοῦ διὰ λίθων καὶ πηλοῦ ὁ συγγενὴς τοῦ Σαοὺλ Σεμεΐ.—Ὁ Δαυῒδ βαρέως φέρων τὴν ἐπανάστασιν τοῦ υἱοῦ του Ἀβεσσαλὼμ, ἐπορεύετο περίλυπος εἰς τὴν ἔρημον. Αἴφνης παρουσιάζεται ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ Σεμεΐ, ὅστις ἤρχισε νὰ λιθοβολῇ καὶ τὸν Δαυῒδ καὶ τοὺς μετ᾿ αὐτοῦ καὶ νὰ καταρᾶται αὐτὸν λέγων, *«ἔξελθε, ἔξελθε, ἀνὴρ αἱμάτων καὶ ἀνὴρ ὁ παράνομος· ἐπέστρεψεν ἐπὶ σὲ Κύριος πάντα τὰ αἵματα τοῦ οἴκου Σαούλ, ὅτι ἐβασίλευσας ἀντ᾿ αὐτοῦ. Καὶ ἔδωκε Κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ σου· Καὶ ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ σου, ὅτι ἀνὴρ αἱμάτων σύ».* Ὁ ἀνδρεῖος Ἀβεσσὰ ὁ συνοδεύων τὸν Δαυῒδ ἀκούσας ταῦτα ὠργίσθη καὶ λέγει πρὸς τὸν Δαυῒδ. *«Ἵνα τί καταρᾶται ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς οὗτος τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; Διαβήσομαι δὴ καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ».* Ἀλλ᾿ ὁ Δαυῒδ μὲ πολλὴν πρᾳότητα λέγει πρὸς τὸν Ἀβεσσὰ καὶ τοὺς μετ᾿ αὐτοῦ. *«Ἄφετε αὐτὸν καὶ οὕτως καταράσθω, ὅτι Κύριος εἶπεν αὐτῷ καταρᾶσθαι τὸν Δαυῒδ. Καὶ τίς ἐρεῖ, ὡς τί ἐποίησας οὕτως;... Ἰδοὺ ὁ υἱός μου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῆς κοιλίας μου ζητεῖ τὴν ψυχήν μου... Ἄφετε αὐτὸν καταρᾶσθαι, ὅτι εἶπεν αὐτῷ Κύριος. Εἴπως ἴδοι Κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει μου καὶ ἐπιστρέψει μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ».* Ἄλλαις λέξεσιν, ὁ Δαυῒδ λέγει πρὸς τοὺς μετ᾿ αὐτοῦ ἄνδρας. Ἀφήσατε τὸν Σεμεῒ νὰ μὲ καταρᾶται καὶ νὰ μὲ λιθοβολῇ, διότι τοῦτο πράττει κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ καὶ οὐδεὶς ἑπομένως δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτόν. Ἂν ὁ ἴδιος ὁ υἱός μου ἐπιβουλεύεται τὴν ζωήν μου, τί μένει πλέον εἰς τὸν ξένον τοῦτον νὰ πράξῃ; Ἀφήσατε αὐτὸν νὰ καταρᾶται, διότι οὕτω θέλει ὁ Κύριος. Ἴσως ὁ Κύριος βλέπων τὸν ἐξευτελισμόν μου, μεταβάλλει τὰς κατάρας

εἰς εὐλογίας. Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Δαυῒδ ἐξηκολούθησεν ἀταράχως τὴν πορείαν του, ὁ δὲ Σεμεῒ παρηκολούθει τοῦτον ἐκσφενδονίζων κατ᾽ αὐτοῦ λίθους καὶ λάσπην. Οὕτω φέρεται ἐκεῖνος ὅστις θέλει νὰ φυλάξῃ τὴν Τρίτην τοῦ Θεοῦ ἐντολήν. Καὶ κατ᾽ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς σκληροτέρους διωγμοὺς εὐλογεῖ τὸ πανάγιον τοῦ Θεοῦ ὄνομα.

Ὅσοι ὅμως Χριστιανοὶ δὲν ἐμφοροῦνται ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν τούτων φρονημάτων καὶ σκέψεων, αὐτοὶ φέρονται κατὰ διάφορον ὅλως τρόπον. Εὑρίσκονται οἱ τοιοῦτοι ἐν θλίψεσιν; ἀπογοητεύονται, καταρῶνται καὶ οὐδένα ἄλλον βλέπουσιν, εἰμὴ τὸν ὁρατὸν ἐχθρόν, ὅστις πλήττει αὐτούς. Ἐντεῦθεν δὲ προέρχεται ἡ κυριεύουσα τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐπιθυμία, ἡ δίψα τῆς ἐκδικήσεως, ἐντεῦθεν αἱ ἐκφεύγουσαι τῶν χειλέων αὐτῶν κατάραι καὶ βλασφημίαι, ἐντεῦθεν τὸ ἀκοίμητον ἐκεῖνο πάθος τοῦ μίσους καὶ τῆς ἔχθρας. Ἐντεῦθεν προέρχονται καὶ αἱ ἀσεβεῖς ἐκεῖναι σκέψεις περὶ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς διαπράττει ἀδικίας, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἄδικος, καὶ τὰ ἀνευλαβῆ ἐκεῖνα παράπονα κατὰ τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν σπεύδει πρὸς τιμωρίαν τοῦ φαινομένου ἐχθροῦ των. Ἐντεῦθεν προέρχεται πληθὺς ἁμαρτιῶν, εἰς τὰς ὁποίας συμπαρασύρονται πολλάκις καὶ ἄνθρωποι εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι, ἀψηφοῦντες τὸ «*ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται*».

Μάθωμεν, χριστιανοί μου, νὰ τιμῶμεν τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ, νὰ εὐλογῶμεν αὐτὸ εὐσεβοφρόνως καὶ νὰ δοξολογῶμεν καὶ προσκυνῶμεν αὐτὸ ἔν τε ταῖς εὐτυχίαις καὶ ταῖς δυστυχίαις ἡμῶν. Ἡ ὑγιεία, τὰ πλούτη, αἱ τιμαὶ καὶ πάντα ἐν γένει τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ, ἑπομένως ἂς εὐλογῶμεν τὸ ὄνομα Ἐκείνου, ὅστις ἐξαποστέλλει ἡμῖν τὰς δωρεὰς καὶ ἂς κάμνωμεν καλὴν αὐτῶν χρῆσιν ἵνα κατακτήσωμεν καὶ τὴν εὐλογίαν του. Αἱ συμφοραὶ καὶ τὰ ἀτυχήματα ἡμῶν, αἱ ἀσθένειαι καὶ αἱ ἄλλαι τοῦ σώματος πληγαί, οἱ διωγμοὶ καὶ αἱ ἐξορίαι ἐπισκήπτουσι καθ᾽ ἡμῶν κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ, ἢ διὰ νὰ συνέλθωμεν εἰς ἑαυτοὺς καὶ συναισθανθῶμεν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀπαρνηθῶμεν τὸν ἁμαρτωλὸν βίον, ὃν διάγομεν, ἢ πρὸς δοκιμασίαν τῆς πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἐν τῇ περιστάσει λοιπὸν ταύτῃ ἂς εὐλογῶμεν τὸ ὄνομα Ἐκείνου, ὅστις τὰ πάντα πρὸς τὸ τοῦ πλάσματος συμφέρον οἰκονομεῖ καὶ συγχρόνως ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμα τοῦ ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ ἐν ἀγωνίᾳ γενομένου Σωτῆρος ἡμῶν, ἂς ἐπαναλαμβάνωμεν τὴν αὐτὴν θείαν προσευχήν· «*Πάτερ, εἰ βούλει παρε-» νεγκεῖν τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ᾽ ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ » σὸν γενέσθω*».